

# Handlingsplan kring sexuella trakasserier

Antagen av Piratpartiets höstmöte 2013.

Piratpartiet ska vara ett parti där alla kan känna sig välkomna och trivas. Därför är det viktigt att sexuella trakasserier inte förekommer i partiet och dess verksamhet.

## Vad är trakasserier och sexuella trakasserier?

I diskrimineringslagens § 4 definieras vad som menas med trakasserier och sexuella trakasserier på en arbetsplats: "trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder; sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet"

Till trakasserier hör därmed beteenden som svärtar ner eller förlöjligar personer på grund av hennes eller hans kön. Exempel är nedsättande skämt om kvinnor eller män. Det kan också handla om sådant som att kvinnor inte ges ordet eller inte kommer till tals på mansdominerade möten eller att män i en kvinnodominerad miljö inte blir tagna på allvar eller lyssnade på.

Sexuella trakasserier innefattar bland annat när ord eller handlingar med sexuell innebörd skapar en kränkande eller hotfull miljö, eller stör dem som deltar i verksamheten. Exempel på sådana sexuella trakasserier är tafsande eller annan ovälkommen medveten beröring med sexuell innebörd, ovälkomna sexuella anspelningar, blickar, gester eller tilltalsord. Andra exempel är ovälkomna sexuella kommentarer om utseende, klädsel eller privatliv. Påtryckningar om sexuell umgänge hör naturligtvis dit, liksom repressalier för att ha blivit avvisad.

Det bör uppmärksammas att en viktig del av definitionerna är att beteendet är oönskat. Det är alltså det oönskade i beteendet som skiljer trakasserier och mobbing från ett vänskapligt uppträdande som är välkommet och ömsesidigt.

## Uppförandekod

Eftersom olika människors toleranströsklar är olika och det kan vara mycket jobbigt att säga ifrån gäller det att vi alla i partiarbetet undviker sådant beteende som skulle kunna uppfattas som, eller ligga i gränlandet till, trakasserier och sexuella trakasserier. Därför ska alla förtroendevalda, ledningspersoner, ansvarspersoner och funktionärer under och i anslutning till partiarbete:

- vinnlägga sig om att behandla dem man möter på samma sätt, oavsett kön.
- vara mycket försiktig med skämt och kommentarer som anspelar på sådant som kön, utseende, klädsel, privatliv etc.
- helt avstå från uppvaktning och besvarande av sådan, även om en tror att ömsesidig attraktion råder, ifall den en uppvaktar är i beroendeställning till en själv. Exempel på person i beroendeställning är en aktivist en har samordnande roll för.

## Ansvar

På nationell nivå har partiledaren yttersta ansvaret för att förebyggande arbete

genomförs enligt denna plan, och för att den struktur finns och fungerar som beskrivs i planen för att hantera anmälningar om incidenter trots detta inträffar. På lokal nivå uppmanas styrelserna i de lokala föreningarna att ta detta ansvar

### **Förebyggande arbete**

- När en person engageras som funktionär på ett event, när en person ges en befattning centralt i partiet, när en person tillträder ledningen och när en person tillträder styrelsen sker en genomgång av denna plan, så att personen är medveten om om den uppförandekod som gäller för partiarbete, vad som räknas som trakasserier och sexuella trakasserier, och hur man ska agera om man möter eller tar emot en anmälan om sådana.
- Lokala föreningar uppmanas ge en sådan genomgång till dem som väljs in i styrelsen, ges en operativ befattning eller engageras som funktionär.
- För att hålla frågan levande och denna plan aktuell ska partistyrelsen inför varje vårmöte gå genom denna plan för att se om det behöver läggas en proposition för att uppdatera/revidera planen.
- Partiet centralt ska uppmuntra och hjälpa de lokala föreningarna till att aktivt motarbeta sexuella trakasserier.

### **Anmälningar och fortsatt hantering av dessa**

Den som drabbats av trakasserier eller sexuella trakasserier under eller i anslutning till en aktivitet i partiet uppmanas att anmäla detta. Sådana anmälningar ska tas emot av partiledare, vice partiledare, partisekreterare, partistyrelsens sammankallande och partistyrelsens sekreterare. Dessutom uppmanas ordförande och sekreterare i lokala föreningar att ta emot sådana anmälningar. Den som tar emot en anmälan ska rapportera denna vidare till den person som är samordnare för arbetet mot trakasserier, vilken är partisekreteraren om partiledningen inte beslutat annorlunda.

Den som tar emot anmälan och samordnaren ska för det enskilda ärendet se till att en grupp skapas med en person som den/de som anser sig utsatta känner sig trygg(a) med (till exempel den person de vänt sig till) och en ytterligare person. Dessa ska skyndsamt, under iakttagande av diskretion och rapportering till partisekreteraren samtala både med den/de som anser sig utsatta och den/de som pekas ut. Den som anser sig utsatt ska inte tvingas att konfrontera den som pekas ut, erbjudas stöd/sällskap om hen vill ta en sådan konfrontation, samt hållas informerad om hur ärendet utvecklas.

Den som pekas ut ska skyndsamt få en tydlig beskrivning av vilka beteenden som varit oönskade, och få förklarat att oavsett var ens egna toleranströsklar ligger måste man i partiarbetet respektera ifall andras trösklar ligger lägre än ens egna. Målet för dessa samtal ska vara att oönskat beteende som uppfyller definitionen ovan av trakasserier och sexuella trakasserier fortsatt inte äger rum. Det kan exempelvis ske genom att

- den person som utfört handlingarna genom samtal lär sig förstå hur den utsatta personen uppfattat situationen, och därför genom egen insikt ändrar sitt beteende.
- den person som utfört handlingen får förklarat för sig att beteendet är oacceptabelt i partisammanhang, och därför avstår från att fortsatt utföra sådana handlingar.

## **Stöd till drabbade**

Den som råkat ut för sexuella trakasserier är i en utsatt position, i synnerhet om hen trätt fram och konfronterat andra partivänner med sina upplevelser. Det är därför viktigt att de personer på olika ansvarsposter i partiet som har kännedom om saken ger den drabbade extra stöd.

Rekommendationer om man anser sig utsatt för sexuella trakasserier

Ansvar för att sexuella trakasserier förekommer ligger alltid på den som utför handlingarna, aldrig på den som drabbas. Därför är det egentligen fel att kräva av den som drabbas att ta ansvar för situationen, och vidta ofta obehagliga åtgärder. Men det är i viss utsträckning önskvärt att personen ändå gör det, för att partiet ska kunna bli av med problemen. Det är därför bra om den som utsätts för sexuella trakasserier följer följande råd:

- Anmäl alltid sexuella trakasserier. Den som trakasserar utan att det blir en reaktion lär sig att beteendet är OK.
- Eftersom olika människor har olika föreställningar om vilka handlingar som är acceptabla, och många som utför sexuella trakasserier inte är medvetna om detta, är det bra om den som utför en ovälkommen handling snabbt får veta att denna var ovälkommen. Om man tycker det är jobbigt att själv säga ifrån kan man ta hjälp från någon av de kontaktpersoner som finns för frågorna, som antingen kan vara med som stöd, eller själv kontakta den utpekade. Man kan också ta hjälp av en vän.
- Vidare är det bra om man gör anteckningar om händelse, tid, plats och ev vittnen som kan användas när den utpekade konfronteras.